

УДК 66.9.033

І.В. Косминський, к.т.н., доцент КНУБА

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИВАНТАЖУВАЧА В ТЕХНОЛОГІЇ УЩІЛЬНЕННЯ ЖОРСТКИХ БЕТОННИХ СУМІШЕЙ

ANNOTATION. Increase Effective use of the device, which creates additional pressure on the molded article, in sealing technology zhëskih concrete mixtures. The paper proposes a method for stabilizing fluctuations in the system with a shaking table. As proposed solutions ratio installation parameter taking into account stability of the amplitude fluctuations device that generates additional pressure on the molded article, irrespective of the height of a column of concrete mix

Key words: stabilization, a device which creates additional pressure on the molded article, the concrete mix.

Залізобетонні конструкції сьогодні й у перспективі будуть відігравати значну роль у цивільному й промисловому будівництві. Досягнення високих показників якості залізобетонних виробів у значній мірі забезпечується ефективним ущільненням жорстких бетонних сумішей при технологічно-доцільних витратах в'язучого. Тому питання вдосконалення ущільнюючого обладнання, методики підбору раціональних режимів ущільнення виробів різної геометрії з жорстких бетонних сумішей є актуальним, і потребує подальшого вивчення. Одним зі шляхів розв'язання цієї проблеми є використання привантажувачів, які дають змогу інтенсифікувати процес ущільнення за рахунок допоміжного тиску на суміш. У зв'язку із цим створення нових і вдосконалення існуючих ущільнюючих машин та дослідження їх динаміки з урахуванням впливу оброблюваного середовища залишається актуальним.

Теоретичне та експериментальне вивчення характеру руху системи «віброплощадка-привантажувач» [1-5] показало, що цей процес не завжди є стійким та супроводжується значним змінами режиму коливань, які викликані резонансними явищами в системі. Вони мають особливість, яка пов'язана з хвильовими явищами в середовищі ущільнення та разом з тим мають сталий характер і тривають на протязі всього періоду обробки, починаючи з періоду, коли суміш, як динамічна ланка в системі, набуває відповідну жорсткість.

При проведенні досліджень на певних діапазонах висот, це призводило до появи відривних коливань, що негативно впливало на якість виробів, які формувалися, а разом з тим на експлуатаційну надійність всієї машини. Отже, успішне використання привантажувача при змінних умовах формування можливо лише при стабілізації режиму робочого органу, якій здійснюється диференційовано, з врахуванням конкретних умов.

Стабілізації режиму коливань можливо досягти за допомогою таких методів, як:

- регулюванням коефіцієнта динамічності що являє собою підкореневий вираз формули (1);
- застосуванням динамічного гасителя коливань.

$$x_{np} = \frac{F_{np}}{|\chi_{np}|} \frac{1}{\sqrt{\left[\frac{\chi_s}{m_6 \omega^2} \Phi_1 - \Phi_3 + \frac{m_6 \omega^2 \Phi_2 - \chi_s \Phi_3}{\chi_{np}} \right]^2 + \left[\frac{\chi_s}{m_6 \omega^2} \Theta_1 - \Theta_3 + \frac{m_6 \omega^2 \Theta_2 - \chi_s \Theta_3}{\chi_{np}} \right]^2}} \quad (1)$$

$$\sqrt{\left[\frac{\chi_s}{m_6 \omega^2} \Phi_1 - \Phi_3 - \frac{F_0}{F_{np}} \right]^2 + \left[\frac{\chi_s}{m_6 \omega^2} \Theta_1 - \Theta_3 \right]^2}}$$

При побудові графіка (рис. 1) можна побачити, що в зоні $\omega_0 < \omega$ значення коефіцієнта динамічності доволі значні, але на шляху наближення ω_0 до ω - швидко знижуються. За

умови $\omega_0 = \omega$ додаткова маса m_{0m} є динамічним гасителем для маси m_{np} та $\lambda = 0$, після чого величина коефіцієнта динамічності м'яко зростає. Починаючи зі значень $\omega_0^2 / \omega^2 = 1,4 \dots 1,8$ коефіцієнт λ змінюється не суттєво, що є свідомством вирівнювання впливу параметрів вібратора в цій зоні.

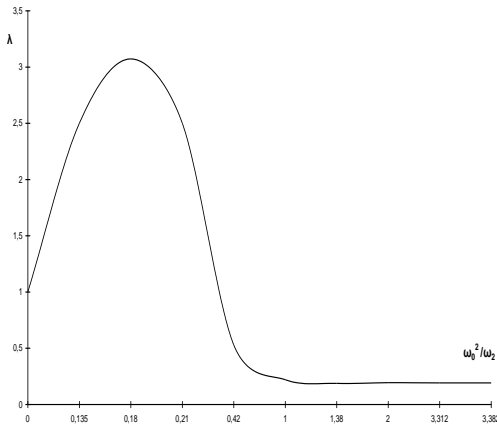

Рисунок 1. Залежність $\lambda = f(\omega_0^2 / \omega^2)$ для привантажувача.

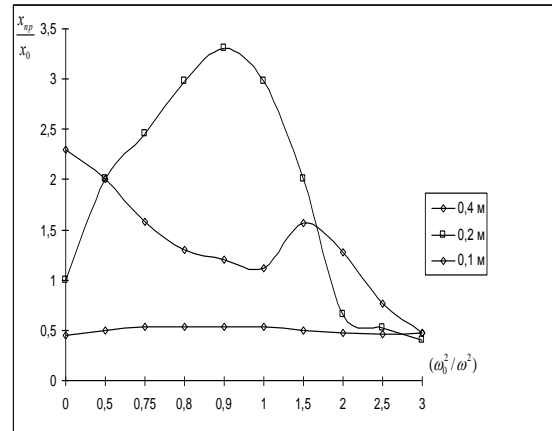

Рисунок 2. Амплітуда коливань привантажувача при співвідношенні власної та вимушеної частот при $m_{dm}/m_{np}=0,3$ та $\omega/c_{np} = 6,28$.

Для визначення необхідної величини коефіцієнта динамічності в реальних умовах було розглянуто, як змінюється амплітуда коливань привантажувача зі зміною λ при взаємодії привантажувача та бетонної суміші. Графіки на рис.2 побудовані для співвідношення $m_{dm}/m_{np}=0,3$ та частоти 293 рад/с.

При співвідношенні $m_{dm}/m_{np}=0,3$ амплітуда значно зменшується та майже завжди менше розрахункової величини амплітуди. Перепади величини зміщення на кривій (рис.2) є доволі значні $\omega_0^2 / \omega^2 = 0,8 \dots 1,5$. При подальшому збільшенні ω_0^2 / ω^2 вплив його знижує величину амплітуди коливань. Після спостерігається деяке, незначне, зростання амплітуди та стабілізація її на всьому діапазоні змін ω_0^2 / ω^2 для різних висот.

Таким чином, аналізуючи криві на рис. 6, можливо припустити, що існують дві зони, в яких можливо експлуатувати машину. Перша – це зона віброізолюваної маси m_{dm} . При цьому необхідно щоб підбір співвідношення m_{dm}/m_{np} був раціональним. Таке співвідношення знаходиться в діапазоні 0,35...0,45.

Друга - зона співвідношень $\omega_0^2 / \omega^2 \approx 1,5 \dots 1,7$. В цій зоні система стає не чутливою до зміни динамічного впливу стовпа бетонної суміші.

Вибір співвідношення параметрів установки у відповідності з умовою $\omega^2 = \omega_0^2 = \frac{c_{np}}{m_{dm}}$

забезпечує сталість амплітуди коливань привантажувача, незалежно від висоти стовпа бетону. Разом з тим, амплітуда коливань допоміжної маси (2), залежить від висоти та динамічних властивостей бетонної суміші:

$$x_{0np} = \frac{F_0 \left(\frac{m_0 \omega^2}{\varphi} \operatorname{ctg} \varphi - m_{np} \omega^2 + c_{np} \right)}{c_{np}^2} \quad (2)$$

При розробці привантажувача були запропоновані основні принципи, які враховані при його створенні:

- забезпечення санітарних норм по рівню шуму під час експлуатації агрегату та максимальної зручності обслуговування і ремонту агрегату;

- мінімізація витрат ручної праці при експлуатації привантажувачів;
- припускається можливість зміни робочих органів привантажувачів та регулювання ущільнюючих тисків;
- забезпечення однакової ефективності ущільнення по всьому об'єму будівельної суміші та передача максимуму енергії від робочого органу до оброблюваного середовища;

Результати теоретичних і експериментальних досліджень взаємодії привантажувача з середовищем знайшли відображення у створенні конструктивних схем нових машин, на які отримано патенти на корисну моделі "Установка для формування залізобетонних виробів" та "Установка регулювання величини додаткового тиску при формуванні залізобетонних виробів".

Література

1. Косминський І.В. Аналіз руху динамічної системи: «віброустановка – бетонна суміш – привантажувач»./ Назаренко І.І., Косминський І.В.// Науково- технічний журнал «Техніка будівництва», Київ, КНУБА, №10, 2001, 16 – 20 с.
2. Косминський І.В. Довантажувачі в технології бетону ./Косминський І.В.// Науково- технічний журнал «Техніка будівництва», Київ, КНУБА, №13, 2002, 93-96с.
3. Косминський І.В. Дослідження робочих процесів вібромашин зі змінним режимом руху./ [Назаренко І.І., Баранов Ю.О., Ручинський М.М., Свідерський А.Т., Косминський І.В., та інш.]/Науково- технічний журнал «Техніка будівництва», Київ, КНУБА, №15, 2004, 22-31 с.
4. Косминський І.В. Вплив властивостей середовища на визначення параметрів привантаження./ Гарнець В.М., Косминський І.В. //Науково- технічний журнал «Техніка будівництва», Київ, КНУБА, №15, 2004, с.86 – 91.
5. Косминський І.В. Врахування впливу дотичних напружень в системі «віброплощадка – бетонна суміш – привантажувач»./ Гарнець В.М., Косминський І.В. // Науково- технічний журнал «Техніка будівництва», Київ, КНУБА, №19, 2007, 74 – 75 с.